

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی ایلام
معاونت تحقیقات و فناوری

طرح پیشنهادی تحقیق (رویکرد کیفی)

عنوان طرح تحقیقاتی/ طرح -پایان نامه:

در صورت اثرگذار بودن طرح، کادر زیر تکمیل شود

الف- محور اثرگذاری

☐ اثر بر آموزش، سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری سلامت

☐ اثر بر سلامت و خدمات درمانی

☐ اثر بر سبک زندگی و محیط زیست

☐ اثر بر ارائه خدمات بهداشتی و سلامت

☐ اثر بر تولید، اقتصاد و کسب و کار سلامت

ب- سطح اثرگذاری: دانشگاهی ☐ استانی ☐ ملی ☐

ج- عنوان ارائه شده جزء اولویت‌های تحقیقاتی یا سفارش کدام سازمان است ؟

د- سازمان ذینفع از نتایج طرح مربوطه:

در صورت ارائه خلاصه سیاستی، کادر زیر تکمیل شود:

الف- محل اثر خلاصه سیاستی

- ☐ اثر بر آموزش، سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری سلامت
☐ اثر بر سلامت و خدمات درمانی
☐ اثر بر سبک زندگی و محیط زیست
☐ اثر بر ارائه خدمات بهداشتی و سلامت
☐ اثر بر تولید، اقتصاد و کسب و کار سلامت

ب- سطح اثرگذاری: دانشگاهی ☐ استانی ☐ ملی ☐

ج- سازمان ذینفع از نتایج طرح مربوطه:

نکته: در صورتی که طرح راهنمای بالینی باشد پروپوزال بر اساس فرمت راهنمای بالینی تدوین گردد.

1- قسمت اول: اطلاعات مربوط به عوامل اجرایی طرح (توجه: چنانچه طرح دهنده بیش از یک نفر باشد لازم است هر کدام از ایشان بطور جداگانه این قسمت را تکمیل نمایند) (اجباری)

مشخصات مجری/مجریان طرح:

مشخصات فردی:

نام و نام خانوادگی:

کد ملی:

آخرین مدرک تحصیلی:

محل خدمت:

شماره همراه:

ایمیل (ترجیحا دانشگاهی):

شماره حساب و نام بانک:

مشخصات همکاران طرح (ذکر نام افراد بدون امضای آنان اعتباری ندارد):

ردیف	نام و نام خانوادگی	نقش در طرح (مجری، مشاور، ...)	رشته تحصیلی و تخصص	مرتبه علمی	دانشگاه یا موسسه محل خدمت	نقش اجرایی در طرح	امضاء
1							
2							
3							

2- اطلاعات مربوط به طرح پژوهشی:

2-1 عنوان:

فارسی:

English:

2-2 بیان مسئله:

(در بیان مسأله علاوه بر این که به موارد کلی هر طرح تحقیقی اشاره می شود، می بایست دلیل و توجیه استفاده از روش تحقیق کیفی و نوع تحقیق مورد نظر ذکر گردد).

2-3 تعریف واژه ها:

2-4 اهداف و سوالات:

الف) هدف/اهداف کلی:

ب) هدف یا اهداف اختصاصی (ویژه):

ج) هدف یا اهداف کاربردی:

د) سوالات پژوهشی (محوری):

3- اجرای طرح

3-1 متدولوژی تحقیق (در مورد بندهای الف تا لام، راهنمای پیوست شماره 1 مطالعه شود)

الف- نوع مطالعه بر حسب اهداف یا سوالات پژوهشی (برخی از انواع مطالعات نیاز به تغییراتی در فرم پیشنهادی دارند (مانند ابزارسازی یا اقدام پژوهی)، که مجری محترم طرح باید به آن توجه نماید)
روش مطالعه را علامت بزنید

محل علامت	روش مطالعه	محل علامت	روش مطالعه
	پدیدارشناسی (Phenomenology)		تاریخی
	تئوری زمینه ای (Grounded Theory)		تحلیل محتوای کیفی
	قوم نگاری (Ethnography)		ترکیبی (Mixed Method)
	اقدام پژوهی (Action Research)		بررسی موردی (Case Study)
	بررسی اسناد (Textual Analysis)		سایر روش های کیفی
	ابزارسازی		

ب) شرح روش مطالعه و توجیه انتخاب روش:

ج) شرح فلسفه هدایت کننده پژوهش یا پارادایم مطالعه:

د-محیط پژوهش:

و- روش نمونه گیری و مشخصات مشارکت کنندگان:

ز- تشریح سایر منابع داده ها (داده های ثانویه مانند کتب، مقالات، فیلم، اسناد و...):

ح- حجم نمونه:

ط-روشهای جمع آوری داده ها (مصاحبه، پنل متخصصین و...):

ی-روش تحلیل و تفسیر داده ها (شامل روش تحلیل مصاحبه ها، اسناد و... ، نرم افزار مورد استفاده و...):

ک-دقت علمی و اعتبار داده ها:

ل-ملاحظات اخلاقی:

2-3 محدودیت های اجرایی طرح و روش کاهش یا حل آنها:

بیان محدودیت های تحقیق و ارائه راه حل آنها

3-3 بررسی متون:

(جهت جلوگیری از هرگونه سوگیری در تجزیه و تحلیل داده های کیفی، در مورد مطالعات مرتبط با موضوع پژوهش که با روش کیفی در گذشته انجام شده است به جزییات نتایج اشاره نگردد)

3-4 منابع: (به سبک ونگور)

4- مدیریت اجرایی تحقیق

4-1 مدت زمان لازم برای اجرای طرح: (به ماه)

4-2 هزینه ها:

الف- هزینه پرسنلی: (جهت محاسبه ساعت دستمزد به پیوست شماره 2 مراجعه شود)

ردیف	نوع فعالیت	حجم فعالیت به ساعت	مدرک تحصیلی	میزان حق الزحمه (ریال)	جمع کل (ریال)
1	تدوین پروپوزال و بررسی سوابق				
2	تدوین راهنمای مصاحبه				
3	جمع آوری داده ها (مصاحبه، پل متخصصین و..)				
4	پیاده سازی صوت مصاحبه ها و جلسات بحث گروهی				
5	ورود داده ها به نرم افزار				
6	تجزیه و تحلیل، کدینگ و تفسیر داده ها				
7	تهیه گزارش فصول و تدوین نهایی				
جمع					

ب) هزینه مسافرت: (مسافرت درون شهری، بیرون شهری و یا بیرون استانی در صورت لزوم)

ردیف	مقصد	علت مسافرت	نوع وسیله نقلیه	تعداد افراد	هزینه رفت و آمد (ریال)	هزینه کل (ریال)
1						
2						
جمع کل (ریال)						

نکته: سقف هزینه مسافرت بسته به مطالعه و بر اساس نظر شورای مالی دانشکده/مرکز/دانشگاه تعیین می شود

ج) سایر هزینه ها: (هر هزینه ضروری دیگری که در جدولهای فوق نیامده است (مانند خرید اسناد، تهیه هدیه برای مشارکت کننده و)

ردیف	نوع هزینه	مبلغ هزینه (ریال)
1		

		2
	جمع سایر هزینه‌ها (ریال)	

4-3 جمع هزینه‌ها: (جهت اطلاع از تعهد طرح‌ها به پیوست شماره 3 مراجعه شود)

ردیف	نوع هزینه	مبلغ هزینه (ریال)
1	جمع هزینه‌های پرسنلی (بند الف)	
2	جمع هزینه‌های هزینه مسافرت (بند ب)	
4	جمع سایر هزینه‌ها (بند ج)	
7	هزینه ناظر (4 درصد کل هزینه طرح)	
جمع کل		

این طرح تحقیقاتی ☐ طرح- پایان نامه ☐ طرح دانشجویی ☐
تحت عنوان:

..... با اعتباری معادل ریال

در جلسه شورای پژوهشی دانشگاه ☐ دانشکده ☐ مرکز تحقیقات ☐ مرکز مطالعات و توسعه آموزش ☐ کمیته تحقیقات دانشجویی ☐ در تاریخ به تصویب رسید.

پیوست شماره 1

راهنمای نگارش طرح های پژوهشی کیفی:

تحقیقات کیفی عموماً درصدد کشف مفاهیم و روابط آنها در عرصه طبع و وقوع پدیده ها می باشند. اهداف تحقیقات کیفی براساس پارادایم و روش مطالعه متفاوت می باشد. عموماً محققین کیفی به توصیف و تفسیر یک پدیده می پردازند. این محققین سعی می کنند حتی الامکان از سوگیری و پیش زمینه های قبلی که دارند اجتناب کنند. لذا دینفعان و استفاده کنندگان تحقیق تصمیم می گیرند که چگونه از نتایج مطالعه استفاده نمایند.

برخلاف تحقیقات کمی که مبتنی بر فلسفه اثبات گرایی هستند و درصدد کشف یک حقیقت واحد و قابل اثبات هستند تحقیقات کیفی واقعیت ها را از زاویه دید افرادی که با پدیده های مختلف روبرو می شوند تبیین و توصیف می کنند. بنابراین طراحی پروپوزال به روش مرسوم در پژوهش های کمی و به خصوص از لحاظ تعداد مشارکت کنندگان، روش جمع آوری داده ها و سایر اعمال پژوهشگر و پیش بینی نوع یافته ها ممکن نیست. به همین دلیل چارچوب های قطعی را نمی توان برای فرم پیشنهاد طرح تحقیقات کیفی در نظر گرفت و نحوه نوشتن براساس روش پژوهش و فلسفه هدایت کننده آن متفاوت می باشد. اما برای سازماندهی بهتر ایده ها و اهداف محققین، بهتر است نکات اصلی که در یک تحقیق کیفی مد نظر قرار می گیرد در قالب چارچوبی مشخص گردد. به همین دلیل لازم است محققین محترمی که قصد ارسال پروپوزال تحقیق کیفی را دارند موارد زیر را مورد عنایت قرار دهند:

1. موضوع و زمینه پژوهش توضیح داده شود. در این قسمت باید اهمیت موضوع در رشته مورد بررسی تبیین گردد.
2. در مورد قصد از انجام پژوهش و چگونگی علاقمندی محقق به موضوع توضیحاتی ارائه گردد.
3. ممکن است موضوع مورد مطالعه و مشکل مطرح شده وسیع باشد اما باید به گونه ای خاص بر روی موضوع تمرکز کرد تا خواننده را به ضرورت انجام مطالعه متقاعد نمود.
4. در مورد ضرورت انجام پژوهش به صورت کیفی توضیح داده شود. به روشنی بیان شود که چرا این پژوهش را نمی توان به صورت کمی و روش های معمول (غیرکیفی) انجام داد.
5. جنبه جدید بودن موضوع بدین معنی است که مطالعه حاضر چه دانش ناب و اصیلی (Original) را بر دانسته های قبلی می افزاید و چگونه مبنایی برای توسعه مفاهیم حاصله با روش های کمی و کیفی دیگر می باشد.
6. سؤال پژوهش به طور واضح بیان گردد.

متدولوژی تحقیق:

الف و ب- نوع مطالعه بر حسب اهداف یا سوالات پژوهشی:

روش مطالعه	مواردی که الزاماً بایستی در روش اجرای طرح توضیح داده شود
پدیدارشناسی (Phenomenology)	جنبه مهم بودن پدیده مورد مطالعه، نحوه دسترسی به تجربه زنده مشارکت کنندگان، عرصه بررسی پدیده، روش و تحلیل نتایج (توصیفی، تفسیری)
تئوری زمینه ای (Grounded Theory)	جنبه فرآیندی موضوع مورد بررسی، وابستگی فرآیند مورد بررسی به تجربیات انسانی، روش و تحلیل و تفسیر نتایج
قوم نگاری (Ethnography)	نوع روش اتنوگرافی (توصیفی، انتقادی و...) جنبه فرهنگی موضوع، معرفی جامعه مورد بررسی، نحوه حضور پژوهشگر در عرصه فرهنگ مورد بررسی، نوع داده ها و شواهدی که جمع آوری می شود.
اقدام پژوهی (Action Research)	معرفی عرصه مورد بررسی، مشکل موجود در عرصه، معرفی مشارکت کنندگان در جمع آوری داده ها و انجام اقدام اصلاحی، نحوه تحلیل
بررسی اسناد (Textual Analysis)	روش های دسترسی و تحلیل اسناد، نوع سندهای مورد بررسی، روش تجزیه و تحلیل داده های حاصله
ابزارسازی	معرفی گروه مرجع و روش دسترسی به آنها، نوع ابزار حاصل از بررسی و روش تأمین روایی و پایایی ابزار
تحلیل محتوای کیفی	رویکرد، نمونه گیری، واحد تحلیل و نحوه بررسی اعتبار نتایج (باورپذیری، وابستگی، انتقال پذیری، تائید پذیری) بیان شود.

ترکیبی (Mixed Method)	در صورتیکه مطالعه از نوع Mixed-Method باشد، علاوه بر موارد ذکر شده در این پروپوزال، در بخش کمی مطالعه، از فرمت پروپوزال کمی استفاده گردد.
بررسی موردی (Case Study)	نوع مطالعه: منفرد (Single) (اشتراکی (CS collective)، روش توصیف و تفسیر سیستم مورد بررسی
سایر روش های کیفی	نام روش مورد استفاده روش دسترسی به داده های پژوهشی و روش تجزیه و تحلیل آنها
روش تحقیق تاریخی	پارادایم تحقیق و نوع مکتب تحقیق تاریخی، نوع روش تحقیق تاریخی، منابع اولیه و ثانویه داده ها، نقد درونی و بیرونی تحقیق، اعتبار پژوهش

ج- شرح فلسفه هدایت کننده پژوهش یا پارادایم مطالعه (مثال Naturalistic, Positivist, Post Positivist و ... و ... ذکر گردد.

د-محیط پژوهش: معمولاً محیط طبیعی است و جایی است که شرکت کنندگان در آن قرار دارند. در مورد محیط پژوهش توضیح داده شود. محیط پژوهش در مطالعات کیفی از نظر تأثیر متقابل محیط و افراد اهمیت می یابد. توصیف محیط بیش از آنکه بر جنبه های فیزیکی و کمی متمرکز باشد باید شامل موضوعات فرهنگی، اجتماعی و جمعیت شناختی باشد.

ه- نتایج داده و مشخصات مشارکت کنندگان: در پژوهش کیفی، به نمونه های پژوهش شرکت کننده (Participant) و در مطالعات اتنوگرافی (Informant) اطلاق می شود. معیار ورود به مطالعه، علاوه بر داوطلب بودن، توانایی قدرت بیان و داشتن تجربه از پدیده مورد نظر می باشد.

و- نمونه گیری و مشخصات شرکت کنندگان: (نمونه گیری در مطالعات کیفی به صورت غیرتصادفی و هدفمند (Sampling Purposive) و یا نمونه گیری نظری صورت می گیرد. در برخی مطالعات که نمونه ها قابل شناسایی نیستند، از شیوه گلوله برفی (Snow Ball) استفاده نمود. نحوه انتخاب مشارکت کنندگان و چگونگی ورود محقق به محیط پژوهش و اهمیت ارتباط محقق با مشارکت کنندگان توضیحاتی ارائه گردد.

ز- روش انتخاب منابع داده:

ح- حجم منابع داده: معمولاً حجم نمونه، وابسته به اشباع نظری داده ها است.

ط-روش جمع آوری داده ها: روش جمع آوری داده ها در مطالعات کیفی متفاوت است، انواع مختلفی از مصاحبه های نیمه ساختار (انفرادی-گروهی)، مصاحبه های باز تعاملی، مصاحبه های رسمی و غیررسمی، مشاهدات مشارکتی و غیرمشارکتی، مشاهدات ساختاریافته و نیمه ساختار به ویژه در اتنوگرافی و همچنین در تحلیل محتوا و گراند تئوری، یادداشت برداری در عرصه (Field Note)، به ویژه در مطالعات اتنوگرافی، مورد استفاده قرار می گیرد. محقق با توجه به نوع مطالعه کیفی باید روش جمع آوری داده ها را به روشنی توضیح دهد). راهنمای مصاحبه پیوست گردد (نمونه هایی از سؤالات آغازین، نمونه هایی از سؤالات ادامه، پیگیری و کنکاشی).

ی-روش تحلیل و تفسیر داده ها: تقریباً در همه موارد، به طور همزمان یا با فاصله خیلی کم (حداکثر 48 تا 72 ساعت) بعد از مصاحبه، تجزیه و تحلیل داده ها آغاز و ادامه می یابد. کلیه مراحل از دست نویس کردن داده ها تا انتهای کار باید ذکر گردد. بهتر است توضیحی در مورد کدهای سطح یک، خوشه ها، طبقات و چگونگی استخراج مضامین نیز در حد امکان داده شود. در صورت استفاده از نرم افزار برای مدیریت داده ها نام آن قید گردد.

ک-دقت علمی و اعتبار داده ها: در بخش دقت و اعتبار داده ها بهتر است به اقداماتی که برای دستیابی به اعتبار و نحوه اطمینان از قابلیت اعتماد یافته ها صورت می گیرد، اشاره شود. همچنین محقق باید سعی نماید تا روش های تحقیق به کار رفته در مطالعه به دقت و تفصیل بیان کند به گونه ای که خوانندگان طرح قادر به پیگیری فرآیند تحقیق باشند.

نحوه تأمین استحکام داده ها از نظر معیارهای مورد قبول (اعتبار، تأثیرپذیری، قابلیت انتقال و قابلیت وابستگی) به تفکیک تبیین گردد. اقدامات پیش بینی شده توسط محقق برای تأمین صحت و استحکام داده ها ذکر گردد و صرفاً به توضیح روش های موجود در منابع اکتفا نکرده.

ل-ملاحظات اخلاقی: دو اصل مهم اخلاقی در این مطالعات رعایت می گردد: حفاظت از حقوق بیمار و محرمانه نگه داشتن داده ها. حق خروج از پژوهش برای هریک از شرکت کنندگان محفوظ بماند، زمان مصاحبه نیز بنا به تحمل بیمارار تنظیم شود (برای مثال چنانچه یکی از شرکت کنندگان ضمن مصاحبه اظهار نماید که به دلیل احساس خستگی مایل به ادامه مصاحبه نیست، باید مصاحبه نیز خاتمه داده شود. شرکت در مطالعه می بایستی شرکت کنندگان را در معرض هیچگونه

آسیب جسمی و یا روانی قرار ندهد (ممکن است برخی از شرکت کنندگان ضمن مصاحبه گریه نمایند، این موارد بایستی حتی الامکان پیش بینی و در رضایت نامه آگاهانه ذکر گردد)، تمامی داده ها، نوارهای صوتی، دست نوشته ها و یادداشت های عرصه به جای اسم شرکت کننده با یک کد عددی مشخص گردند (تنها جایی که نام شرکت کنندگان درج می گردد فرم های رضایت آگاهانه است که آن هم صرفاً در دسترس محقق قرار خواهد داشت)، نوارها پس از اتمام تحلیل و نگارش کامل مقاله پاک می گردند، رضایت نامه آگاهانه پیوست گردد.

8- محدودیت ها: در قسمت محدودیت های اجرایی در زمینه مطالعاتی که در مورد موضوع مرور شده اند و سبب ایجاد پیش داشته های ذهنی محقق شده و ممکن است بر نحوه تجزیه و تحلیل داده ها تأثیر بگذارد توضیح داده شود تجربیات شخصی و حرفه ای محقق که ممکن است بر یافته های پژوهش تأثیر بگذارد ذکر گردند. علاوه بر این هرگونه محدودیتی که پیش بینی می گردد محقق در حین مطالعه با آن مواجه شود و نحوه کاهش آنها ذکر گردد.

9-منابع: بهتر است منابع با استفاده از نرم افزار EndNote نوشته شود. از روش منبع نویسی ونکوور استفاده گردد.

10-ضمایم: مواردی مانند راهنمای مصاحبه، فرم رضایت آگاهانه و یا هر فرمی که به پیوست طرح می باشد در قسمت ضمایم توضیح داده شود.

پیوست شماره 2

جدول دستمزد پرسنلی

جدول دستمزد پرسنلی	
اعضای هیئت علمی، هیئت علمی ضریب K و بالینی	دستمزد در ساعت: 1/60 بند اول و دوم حکم کارگزینی
دکتری PhD غیر هیئت علمی	دستمزد در ساعت: 300.000 ریال
کارشناسی ارشد و GP	دستمزد در ساعت: 210.000 ریال
کارشناسی	دستمزد در ساعت: 120.000 ریال
دانشجویان کاردانی و کارشناسی	دستمزد در ساعت: 60.000 ریال
خدماتی (شستشو، کار با حیوانات)	دستمزد در ساعت: 30.000 ریال
پرسشنامه خود ساخته	20 ساعت (قابلیت افزایش و ارتقاء ساعت با نظر متخصصین)
پروپوزال	30 ساعت
جمع آوری و ورود اطلاعات	کارشناسی (open)
آنالیز	تا 20 ساعت (موارد خاص با نظر متخصصین)
گزارش نهایی	30 ساعت
پرسشگری یا نمونه‌گیری	کارشناسی (open)

پیوست شماره 3

جدول تعهد طرح-پایان نامه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی

جدول محاسبه تعهد مقاله طرح/طرح پایان‌نامه های آزمایشگاهی و RCT	
اعتبار طرح	تعداد مقالات مورد نیاز
تا 135 میلیون ریال	یک مقاله Scopus
بیشتر از 135 میلیون ریال- تا 225 میلیون ریال	یک مقاله PubMed
بیشتر از 225 میلیون ریال- تا 270 میلیون ریال	یک مقاله ISI
بیشتر از 270 میلیون ریال- تا 427 میلیون و 500 هزار ریال	یک مقاله ISI (Q2)
بیشتر از 427 میلیون و 500 هزار ریال- تا 607 میلیون و 500 هزار ریال	یک مقاله ISI (Q1)

بیشتر از 607 میلیون و 500 هزار ریال- تا 720 میلیون ریال	یک مقاله در 10 درصد مجلات برتر مرتبط
جدول محاسبه تعهد مقاله طرح/طرح پایان نامه های غیر آزمایشگاهی	
اعتبار طرح	تعداد مقالات مورد نیاز
تا 112 میلیون و 500 هزار ریال	یک مقاله Scopus
بیشتر از 112 میلیون و 500 هزار ریال - تا 180 میلیون ریال	یک مقاله PubMed
بیشتر از 180 میلیون ریال- تا 225 میلیون ریال	یک مقاله ISI
بیشتر از 225 میلیون ریال- تا 315 میلیون ریال	یک مقاله ISI (Q2)
بیشتر از 315 میلیون ریال- تا 450 میلیون ریال	یک مقاله ISI (Q1)
بیشتر از 450 میلیون ریال- تا 607 میلیون و 500 هزار ریال	یک مقاله در 10 درصد مجلات برتر مرتبط